

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

การผลิตและการบริโภคข้าวส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการผลิตข้าวและมีพฤติกรรมการบริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก นอกจากนี้จากที่มีการขยายตัวของประชากรอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีการสนับสนุนการผลิตข้าวเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ และก่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหาร (food security) ในประเทศต่างๆ

ข้าวเป็นธัญญาหารหลักและเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของคนไทย และจำนวนประชากรก็เพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี ด้วยเหตุนี้ ชาวนาจึงต้องพยายามปลูกข้าวให้ได้ผลผลิตมากยิ่งขึ้น เพื่อให้พอเพียงกับความต้องการของประชากร และเพียงพอต่อการส่งออก การส่งออกข้าวของไทยติดอันดับ 1 ใน 10 ชนิดของสินค้าส่งออกหลักของประเทศไทย โดยมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวในปี 2550 เท่ากับ 9,192,518 ตัน และ 119,215.4 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2550) โดยเฉพาะในปี 2550 นับว่าข้าวเหนียวมีบทบาทสำคัญต่อประเทศเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากตลาดโลกมีความต้องการข้าวเหนียวมากทำให้มีราคาสูงกว่าข้าวหอมมะลิ ส่งผลให้ชาวนาหันมาปลูกข้าวเหนียวกันมากในปีการผลิต 50/51 จึงทำให้ปริมาณข้าวเหนียวในประเทศล้นตลาด ราคาที่ลดลงตามไปด้วย เกษตรกรจึงมีการร้องเรียนและรวมตัวกันเคลื่อนไหวให้รัฐบาลเปิดรับจำหน่ายข้าวเหนียวในปี 2551 ขึ้น

โรงสีศิริกัญญาโณหรือบริษัทมนัสไรซ์เทรดดิ้ง จำกัด เป็นโรงสีที่สีข้าวสารเหนียวและข้าวกล้องเหนียวตราขันทอง ขันเงิน และขันนาก โดยมีบริษัทมนัสไรซ์เทรดดิ้ง จำกัดเป็นผู้จัดจำหน่ายข้าวสารเหนียวและข้าวกล้องเหนียว ตั้งอยู่เลขที่ 8/2 หมู่ 4 ต.ดอนฉิมพลี อ.บางน้ำเปรี้ยว จ. ฉะเชิงเทรา เมื่อในเดือนพฤษภาคม ปี 2551 รัฐบาลได้เปิดการรับจำหน่ายข้าวขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาราคาข้าวเหนียวตกต่ำ เนื่องจากทางโรงสีเองเป็นโรงสีที่สีแต่ข้าวเหนียว โดยเฉพาะและต้องการช่วยเหลือชาวนา ทางโรงสีศิริกัญญาโณหรือบริษัทมนัสไรซ์เทรดดิ้ง จำกัด จึงได้เข้าไปร่วมมือกับทางภาครัฐ ในการรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาในราคาที่ชาวนาได้ร้องเรียนมาและอีกทางหนึ่งนอกจากการร่วมมือกับรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาราคาข้าวเปลือกเหนียวตกต่ำระยะยาวแล้ว ทางบริษัทได้ออกผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องเหนียวภายใต้แบรนด์ “ขันทอง” ขึ้นมา เป็นการนำข้าวเหนียวมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับทั้งข้าวกล้องและข้าวเหนียว โดยทั้งข้าวกล้องและข้าวเหนียวต่างก็มี

สรรพคุณที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ ที่สำคัญคือเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเหนียวได้อีกทางหนึ่ง

ข้าวกล้อง เป็นข้าวที่ผ่านการกะเทาะเปลือกออกเท่านั้น จึงยังมีจมูกข้าวและเยื่อหุ้มเมล็ดซึ่งอุดมไปด้วยโปรตีนที่จะช่วยซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอของร่างกาย รวมทั้งวิตามินและเกลือแร่ต่างๆ ชนิดอีกทั้งยังช่วยป้องกันโรคต่างๆ เช่น โรคไขมันในเส้นเลือดสูง โรคเบาหวาน โรคภูมิแพ้ โรคไตวาย เป็นต้น นอกจากนี้ข้าวกล้องยังมีเส้นใยอาหารซึ่งช่วยในการทำงานของระบบขับถ่ายและป้องกันโรคมะเร็งลำไส้อีกด้วย

ข้าวเหนียว นับว่าเป็นอาหารหลักอีกชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมในการบริโภคอย่างกว้างขวางในประเทศไทย โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ข้าวเหนียวจะมีลักษณะ เมล็ดข้าวสารสีขาวขุ่นและยังมีประโยชน์ในด้าน บำรุงร่างกาย ขับลมในลำไส้ สร้างสารอาหาร เสริมสมรรถภาพกระเพาะอาหารและช่วยบำรุงผิวพรรณให้เนียนขึ้นอีกด้วย (สำนักพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว กรมการข้าว, 2550)

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวของไทย ปี 2550

เดือน (Month)	ปี 2550 (2007)	
	ปริมาณ (Quantity)	มูลค่า (Value)
มกราคม (January)	500,929	7,002.4
กุมภาพันธ์ (February)	604,251	7,877.3
มีนาคม (March)	580,856	7,763.3
เมษายน (April)	651,034	8,229.8
พฤษภาคม (May)	767,340	9,934.0
มิถุนายน (June)	736,387	9,167.3
กรกฎาคม (July)	650,964	8,326.1
สิงหาคม (August)	637,664	8,400.2
กันยายน (September)	753,865	9,742.2
ตุลาคม (October)	1,172,463	14,458.9
พฤศจิกายน (November)	1,015,545	13,279.2
ธันวาคม (December)	1,121,219	15,034.6
รวม (Total)	9,192,518	119,215.4

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของ กรมศุลกากร (2550)

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการทดสอบการยอมรับผลิตภัณฑ์ ข้าวกล้องเหนียวตราชั้นทอง ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพื่อที่จะได้ทราบความพึงพอใจและพฤติกรรมรวมถึงข้อเสนอแนะของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องเหนียวตราชั้นทอง โดยผลการศึกษารั้งนี้จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องเหนียวตราชั้นทองของบริษัท มนัสไรซ์ เทรดดิ้ง จำกัด เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคและเป็นแนวทางในการวางแผนการตลาดของบริษัทต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการยอมรับและ พฤติกรรมของผู้บริโภคในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่มีต่อข้าวกล้องเหนียวตราชั้นทอง ของบริษัทมนัสไรซ์ เทรดดิ้ง จำกัด

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

เพื่อนำพฤติกรรมของผู้บริโภคและการทดสอบการยอมรับไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์และทบทวนแผนการตลาดของข้าวกล้องเหนียวตราชั้นทอง

1.4 นิยามคำศัพท์

การทดสอบการยอมรับ หมายถึง เป็นการนำผลิตภัณฑ์ต้นแบบหรือผลิตภัณฑ์ตัวอย่างไปทดสอบการยอมรับกับกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย และดูการตอบสนองของผู้บริโภค เช่น ความสนใจ ความชอบและแนวโน้มการซื้อ รวมทั้งมีการสอบถามถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ ต่อผลิตภัณฑ์

ข้าวกล้องเหนียว หมายถึง ข้าวกล้องที่ทำมาจากข้าวเปลือกเหนียวพันธุ์สันป่าตอง 1 แล้วนำมากะเทาะเอาเปลือกออก แต่ไม่ได้ขัดสีเหมือนข้าวสารเหนียวที่ใช้นึ่งบริโภคโดยทั่วไป บรรจุถุงพลาสติก

ตราชั้นทอง เครื่องหมายการค้าจดทะเบียนของข้าวกล้องที่ทำมาจากข้าวเปลือกเหนียวพันธุ์สันป่าตอง 1 ที่มีโรงสีศิริวิทยุ เป็นผู้ผลิตและมีบริษัทมนัสไรซ์ เทรดดิ้ง จำกัด เป็นผู้จัดจำหน่าย

ผู้บริโภค อำเภอเมืองเชียงใหม่ หมายถึง ผู้บริโภคที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่รับประทานข้าวขัดขาวและข้าวกล้องอยู่แล้วและอาศัยอยู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่